

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжъагъэу
кыдэклы

МАКЪ

№ 200 (22889)

2023-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

ЧЪЭПЫОГЪУМ и 31-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИГЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Псауныгъэм
икъэухъумэн
и офыгъохэр

Урысыем псауныгъэм
икъэухъумэнкIэ имини-
стрэу Михаил Мурашко
тхьамафэм ыкIэм Ады-
геим кызэкIом респуб-
ликэм икъэлэ шъхьаIэ
IзэапIэу дэтхэм, меди-
цинэм зыщыфагъасэ-
хэрэм ащыIагъ.

Медицинэ
колледжым
щыIагъэх

Республикэм и Лышъхъэу
Къумпыл Мурат игъусэу феде-
ральнэ министрэм медицинэ
колледжым итеплэ зыпкэ игъэ-
уцожьыгъэным ыкIи спортзалыр
гъэцэкIэжыгъэным япхыгъэ
офыгъохэр зэшIохыгъэ зэрэхъу-
хэрэм зыщыгъэгозагъ.

Республикэ бюджетым икъэ-
кIуапIэхэр агъэфедэхэзэ, Iоф-
шэнхэм апэуагъэхъанэу мы
илъэсым сомэ миллион 30
къафыхагъэкIыгъ. ПстэумкIи
сомэ миллиони 107-рэ фэдиз
псэуальэм епхыгъэ Iофтхьаб-
зэхэм апэуагъэхъанэу кырадзагъ.
2022-рэ илъэсым унэхэр агъэ-
цэкIэжыгъэх, Iэмэ-псымэу,
мебелэу, оргтехникэу ящыкIа-
гъэр къащэфыгъ, компьютерхэр
ачIагъэуцагъэх.

ЗэрэхагъэунафыкIыгъэмкIэ,
мы колледжыр республикэм
иеджэлэ анахьыжъхэм ащыщ.
Гурыт медицинэ IофышIэхэм
ягъэхъабырынкIэ ыкIи яшIэны-
гъэхэм ахэгъэхъогъэнымкIэ
программэ гъэнэфагъэхэм
атэтэу Iоф зышIэштхэр егъэхъа-
зырых.

2022 — 2023-рэ илъэсым
колледжым бюджет чIыплэу иIэр
процент 30-кIэ нахьыбэ ашIыгъ
(зэрэхъуштыгъэр 160-мэ, 240-м
нагъэсыгъ).

Республикэм и Лышъхъэу
кызыэриуагъэмкIэ, врачхэмрэ
медицинэ сестрахэмрэ зэрымь-
кыухэрэр дэгъэзыжыгъэным
пае республикэм щызэшIуахырэ
Iофтхьабзэхэм язы Iахъэу щыт
мы колледжыр гъэкIэжыгъэныр.
А пстэуми анэмыкIэу унэм
тарихъ мэхъанэ иI ыкIи архи-
тектурэм исаугъэтэу ар алытэ.
1910-рэ илъэсым агъэпсыгъэгъэ
унэр ублэлэ училищэу щытыгъ.

(ИкIэух я 3-рэ нэклуб. ит.)

Пэрытхэм язэIукI

Шьолъыр фестивалэу «Апэрэхэр» («Первые») зыфилорэр чъэпыогъум и 29-м
кыщегъэжъагъэу шэкIогъум и 4-м нэс Адыгеим щэкIо.

А. Лаутеншпегер.

Мэфэ заулэм шьолъырым
истудентхэр, икIэлэеджакIохэр,
хэбзэ къулыкъухэм, «Движение
первых» зыфилорэм ишьолъыр
къутамэ ялыкIохэр ащ хэлэжъэ-
штых. ЗэкIэмкIи нэгъырэ 2900-
рэ фэдиз ащ къекIолэнэу агъэ-
нафэ.

КIэлэцIыкIухэмрэ ныбжыкIэ-
хэмрэ я Урысые обществен-
нэ-къэралыгъо движениеу «Дви-
жение первых» зыфилорэм
ишьолъыр отделение АР-м имини-
стрэхэм я Кабинет иIэпыIэгъоу
Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх.

Ащ кырагъэблэгъагъэх АР-м
гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ
иминистрэ ипшъэрылхэр зыгъэ-
цэкIэрэ Евгений Лебедевыр,
Джэджэ район администрацием
ипащэу Андрей Таранухиныр,
Красногвардейскэ район адми-
нистрацием ипащэу Гъубжэкъо
Темур.

АР-м и Лышъхъэу Къумпыл
Мурат ыцIэкIэ кызыэрэуыгъоигъэ-

хэм шуфэс къарихыгъ Евгений
Лебедевым.

— НыбжыкIэхэр ары пэрыт-
хэу, лъэхъаным диштэу къэра-
лыгъо Iофхэр лъэныкъо зэфэ-
шъхьафхэмкIэ лъызыгъэкIотэшт-
хэр. «Движение первых» зы-
филорэ общественнэ къэралыгъо
движение республикэм зэрифэ-
шъуашэу зэрэщызэхашэрэр ыкIи
иIофшIэн зэрэхигъахъорэр мы
фестивалым кыеушыхъаты. УФ-м
и Президентэу Владимир Пути-
ным иунашъо тетэу, ныбжыкIэ-
хэм нахь ашIогъэшIэгъон лъэ-
ныкъохэм ар япхыгъ. Шьолъыр
пэпчэ зэфэдэу хэлэжъэнхэ амал
яIэн фаеу пшъэрылхэу къагъэуцугъ.
Фестивалым шъуишIэныгъэхэм
зэрахигъэхъоштым, ыпэкIэ шъу-
зэрэлыгъэкIотэштым щэч хэ-
лэп. Сьд фэдэрэ лъэныкъокIи
иIэпыIэгъу тыкышъуфэхъуным
тыфэхъабыр. Неушрэ мафэр
шоры зэлытыгъэр, — кыIуагъ
Евгений Лебедевым.

КIэлэцIыкIухэмрэ ныбжыкIэ-
хэмрэ я Урысые обществен-
нэ-къэралыгъо движениеу «Дви-
жение первых» зыфилорэм
ишьолъыр отделение Iофэу
ышIэрэм фэгъэхыгъэу кыIотагъ
ащ и Совет итхьаматэу Ованес
Шекерьянц.

— НыбжыкIэхэм лъэныкъо
зэфэшъхьафхэмкIэ ягъухэлхэр
кызыщыралотыкIырэ, ахэр щылэ-
ныгъэм зыщыпхырашъырэ, яшIэ-
ныгъэхэм зыщыхагъэхъорэ
чIыплэу фестивалыр щыт. Мафэ
къэс «Движение первых» зы-
филорэм кIэлэеджэкIо ыкIи
студент 400 фэдиз хэлэжъэшт.
Ахэр республикэм ирайонхэм
ыкIи икIалэхэм къарыкIыштых.
Республикэм игъэцэкIэкIо ыкIи
ихэбзэгъэуцэу къулыкъухэм ялы-
кIохэр гушIылэгъу къафэхъуштых,
— кыIуагъ ащ.

КIэлэцIыкIухэмрэ ныбжыкIэ-
хэмрэ я Урысые общественнэ-
къэралыгъо движениеу «Движе-

ние первых» зыфилорэм хэтхэр
нэлуасэ зэфэшIыгъэнхэр, яшIэ-
ныгъэхэм ахагъэхъоныр ары
фестивалым пшъэрылхэу шъхьаIэу
иIэр. Ар зэлухыгъэ шьолъыр
площадкэу щыт, неушрэ мафэр
зылэ илэ ныбжыкIэхэм ясэна-
ушыгъэ кыщагъэлъэгъон альэ-
кIышт.

Мэфэ 7-м Адыгеим ичIыплэ
зэфэшъхьафхэм къарыкIырэ
кIэлэеджакIохэр Iофтхьабзэм
къекIолэштых. Мафэ къэс мэфэ-
кI шыкIэм тетэу фестивалыр кы-
зэлухышты. Ащ кыдыхэлъытагъэу
патриотическэ плуныгъэм, эколо-
гием ыкIи гъэсэныгъэм афэгъэ-
хыгъэ интеллектуальнэ площад-
кэхэр лъэныкъо 12-кIэ зэтеуы-
гъэхэу щылэштых, шъхьадж нахь
зыпэблагъэр кыыхышты, ащ
нэмыкIэу студентхэм ыкIи кIэ-
лэеджакIохэм мастер-классхэр,
джэгукIэ зэфэшъхьафхэр ыкIи
квизхэр афызэхаштых.

ДЕЛЭКЪО Анет.

ГьогурькӀоныр щынэгъончъэным пач

АР-м гьогухэр щынэгъончъэнхэмкӀэ и Комиссие зэхэсыгъоу тыгуасэ илагэм гьогухэм авариехэр кызэрашыхуэхэрэм, федеральнэ гьогухэм цыфхэмрэ хыльэхэмрэ ащызезыщэрэ транспортхэр зерауплэкӀухэрэм, гьогу хызмэтым кымафэм зызэрэфигъэхъазырым, мэшлоку гьогухэм якӀолӀапӀэхэр зерагъэцӀэкӀэжыхэрэм ыкӀи нэмыкӀ лофыгъохэм щатегушылагъэх.

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат пшъэрыл кызэрэфишыгъэм тетэу АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхаматэу КӀэрэщэ Анзаур зэхэсыгъор зэришагъ. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, прокуратурэм, хэгъэгу кӀоцӀ лофхэмкӀэ Министрствэм, Ространснадзорым Къыблэ федеральнэ шьолпырымкӀэ иотдел, Адыгеяавтодорым, муниципальнэ образованиехэм япачэхэр Комиссием илофшӀэн хэлэжыагъэх.

Къэралыгъо автоинспекцием кызэритыгъэмкӀэ, мэзи 9-м республикэм игьогухэм тхамыкӀэгъо 317-рэ атеху-хыагъ. Нэбгырэ 53-рэ ахэм ахӀлодагъ, нэбгырэ 388-мэ шьобжхэр атешагъэ хуыгъэ. Мыекъуапэ, Адыгэкъалэ, Шэуджэн, Красногвардейскэ районхэр ары нахыбзэ авариехэр кызэришыхуэхэр. ТхамыкӀагъохэм языщанэр транзитнэ водителхэр ары зыпкӀэ кыкӀыгъэр. ЛъэсрыкӀохэм гьогур зэрарамытырэм, чыплэ мыгъэнэфагъэхэм цыфхэр ащызэпырыкӀынхуэ зэрэфэжыагъэхэрэм ыкӀи нэмыкӀхэм тхамыкӀагъохэр кызыда-дахых.

Адыгэкъалэрэ Шэуджэн районхэр гьогурькӀонымкӀэ шапхӀэхэр зерагъэцӀэкӀэхэрэм епхыгъэ лофыгъом шъафэу зэхэсыгъом щыхӀэплӀагъэх. Зигугъу къэтшыгъэ муниципалитетхэм ягьогухэм тхамыкӀэгъуабэ къащэху.

АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхаматэу къулыкӀу гъэнэфагъэхэм пшъэ-

рыл афишыгъ гьогухэм тхамыкӀа—гъохэр къатемыхуэханхэм фэшӀ зэдэлэжыагъэхуэ зэдырялэр нахъ агъэлъэ-шынэу.

«Гьогухэр щынэгъончъэнхэмкӀэ амалэу щыӀэхэр зӀкӀэ зехъэгъэн фаеу республикэм и Лышхъэ пшъэрыл кыгъэуцугъ. Ащ хэхъэх видеокамерэхэм тэрэзу лоф ашӀэныр, щынагъоу щыт гьогу Ӏахъхэм остыгъэхэр, гьогу тамыгъэхэр ащызэуцугъэнхэр

ыкӀи нэмыкӀхэр. КӀэлэцӀыкӀу-хэр гьогухэм ащымыфыкӀон-хэм лъэшэу тынаӀэ тедгъэтын фае», — кыӀуагъ КӀэрэщэ Анзаур.

ГьогурькӀонымкӀэ, цыфхэмрэ хыльэхэмрэ язещӀнкӀэ шапхӀэхэр амыуӀкӀонхэм япхыгъэ лофыгъохэм зэхэсыгъом щыхӀэплӀагъэх. Ространснадзорым Къыблэ федеральнэ шьолпырымкӀэ иотдел кызэритыгъэмкӀэ, хыльэхэмрэ цыфхэмрэ зезыщэрэ транспорт мини 3,7-м еху ауплӀэкӀугъ. Транспортым епхыгъэ

хэбзэгъэуцугъэр гьогугъу мини 2-м ехуэрэр аукуагъэу кыыхагъэщыгъ.

Адыгеяавтодорым ипачэхэмрэ Мыекъуапэ имэриерэ гьогу хызмэтыр кымафэ лъэхъаным зэрэфэхъазырым фэгъэхыгъэу зэхэсыгъом кышаӀотагъ. Автогрейдерэу, тракторэу, экскаваторэу, погрузчикэу 109-рэ зэрэщыӀэр лофтхъабзэм кышыагъэщыгъ. Ахэм ащыӀэу 59-р лоф ашӀэным фэхъазыр. Гьогухэр цӀэнлъагъо зыхуӀкӀэ атыратэкъошт пшӀхъо зэхӀэу ящыкӀагъэм фэдызыр агъэхъазырыгъах.

Мэшлоку гьогухэм якӀолӀапӀэхэр зерагъэцӀэкӀэжыхэрэм ыкӀи зерагъэцӀэкӀэжыхэрэм атегушыӀэхэ зэхуым, мэшлокугъогу зэпырыкӀыплэ 15 республикэм зэриӀэр кыыхагъэщыгъ. 2019-рэ ильэсым кыщегъэжыагъэу 2022-рэ ильэсым нэс ТэхутэмыкӀое районым имэшлокугъогу зэпырыкӀыплэхэм якӀолӀапӀи 2, Мыекъопэ районым — 5, Джэджэ районым — 1 агъэцӀэкӀэжыгъ. Адрэ гьогу зэпырыкӀыплэхэр шапхӀэхэм адештэх.

Зэхэсыгъом хэлэжыагъэхэр мэшлокугъогу зэпырыкӀыплэхэр джырэ уахътэм диштэу зетегъэпсыхъабыгъэнхэ зэрэфаем, электросамокатхэр зерагъэфедэхэрэм, зыныбжы имыкӀугъэхэр рулым лусхэ зэрэмыхуыштым, водителхэр автошкӀолхэм зерагъэхъазырыхэрэм япхыгъэ лофыгъохэм ахӀэплӀагъэх.

АР-м иминистрэхэм я Кабинет ипачэ Комиссием иунашӀохэр игъом гъэцӀэкӀэгъэнхэм, гьогухэм нахъ макӀэу тхамыкӀагъохэр атехуэханхэм пачэ къулыкӀухэм яздэлэжыагъэхуэ агъэлъэшыным мэхъанэшхо зэриӀэр шъафэу кыыхыгъэщыгъ. Зэхэсыгъом икӀэу АР-м и Лышхъэ республикэ щынэгъончъагъэм илофыгъохэмкӀэ и ГъэларышӀапӀэ ипачэ 2024-рэ ильэсым Комиссием зэхэсыгъоу иӀэштхэм яплан къахильхыагъ.

**АР-м и Лышхъэ
ипресс-къулыкӀу**

ЛъэпкӀэ зыкӀыныгъэр агъэпытэ

Урысые форумэу «ЯщӀэнэрэ урысые народнэ Соборы» зыфиӀорэм Ӏэнэ хураеу Мыекъуапэ щызэхышагъэр щыкӀуагъ АР-м и ЛъэпкӀэ музей. Ар зыфэгъэхыгъагъэр къэралыгъохэм азыфагу илэ зэфыщытыкӀэхэр ыкӀи патриотическэ зэкъоуцоньгъэр гъэпытэгъэнхэмкӀэ народнэ дипломатие хӀкӀыплэу зэрэщытыр ары.

Ӏэнэ хураем кӀэщакӀо фэхуыгъэх АР-м лъэпкӀэ лофхэмкӀэ, ӀэкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкӀэгъухэм адырялэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жугъэм иамалэмкӀэ и Комитет, Урысые общественнэ движениехуэ «Урысые Собор», «Народнэ Собор» зыфиӀохэрэр, Урысыем ыкӀи Евразием бэшагъэу ащыпсэурэ

лъэпкӀхэм янахыжхэр, общественнэ движениеу «Адыгеим инахыжхэр» «Дунэе адыгэ (черкес) народнэ дипломатием игупч», нэмыкӀхэри.

лофтхъабзэм хэлэжыагъэх Урысыем ис лъэпкӀэ зэфэшхъафхэм, джащ фэдэу Азербайджан, Армением янахыжхэм я Совет илӀыкӀохэр.

Зэхэсыгъор кызӀэуихыгъ ыкӀи зэришагъ общественнэ движениеу «Адыгеим инахыжхэр» зыфиӀорэм ипачэу Аджыгырые Аскэрбий.

БРИКС-м (къэралыгъуитф зыхэхъэрэ союз) иэкспертхэм я Президентэу, Урысые общественнэ движениеу «Урысые Собор» зыфиӀорэм и Тхаматэу, Урысыем ыкӀи Евразием бэшагъэу ащыпсэурэ лъэпкӀхэм янахыжхэм я Вице-президентэу Михаил Кривоносовым кызэриӀуагъэмкӀэ, мы лофтхъабзэм изэхэщӀнкӀэ пшъэрылӀэу ялэр цыфхэр мамырэу ыкӀи зэгурылоу зэдӀэсунхэм кыфӀэджэгъэныр ары.

— Мы мафэхэм тыдӀкӀи щыбырсыр, хушхъафыкӀыгъэ дзэ операциер Украинэм щӀкӀо, Израиль, Палестинэ ащырэхъатӀ. ЛъэпкӀхэмкӀэ ар тхамыкӀэгъошху. Мамыр цыфхэр, анахъэу сабийхэр, хӀкӀуадэх. ТызкӀызэрэуӀгъоигъэр Иван Грознэм лофышхоу зэрихъагъэм уасэ фӀтшыныр ары. Урыс ыкӀи кавказ лъэпкӀхэр ащ зэрипхыи, Урысые къэралыгъом игъунапкӀэхэр кыгъэнэфагъэх. Кавказ ыкӀи урыс лъэпкӀхэм мамырныгъэ азыфагу илӀэу псэунхэм

фӀэларышлагъ. Мурадэу тилэр Иван Грознэмрэ ТемрыкӀо Мариерэ Мыекъуапэ саугъэт къащыфызӀэлухыгъэныр ары. Заор зэрэтхъамыкӀагъом, шлу узэрэлъэгъун зэрэфаем ятамыгъэу саугъэтыр щытышт. БРИКС-м хэхъэрэ къэралыгъохэм ядунэеплӀыкӀэхэм адетӀгъашт. Ащ экспертэу лоф шысӀшӀэ, ащ хэт къэралыгъохэр зӀпӀэблагъэ хуӀнхэм илофыгъохэм сапыл. Мы форумым изӀфэхъысыжхэр, резолюциеу тштагъэр шӀкӀогъум ыкӀэхэм щыӀэшт Дунэе урысые Соборым изӀлӀкӀэ етхыплӀэжыыштых, — **кыӀуагъ М. Кривоносовым.**

— Мыщ тыкӀэкӀоным ыпӀкӀэ Урысыем ыкӀи Евразием бэшагъэу ащыпсэурэ лъэпкӀхэм янахыжхэм я Конгрессэу Москва щыкӀуагъэм тыхӀэлэжыагъ. Ащ Урысыем ис лъэпкӀхэм ялӀыкӀохэм тыщызӀӀуагъэх. ТыкӀэра-лыгъо ис цыф лъэпкӀхэм, ащ ныбджэгъоу илӀэхэм тызэрэзэкъотын, тызэрэ-лыгъыжхын ыкӀи мамырныгъэ щылакӀэм тыфӀэбӀэнэн зэрэфаем тырыгушылагъ. Тызэрэуытыжхынэу, тизӀфыщытыкӀэхэр нахышлу зэрӀтшыштым лоф дӀтшылӀэу ары мурадэу тилэр, — **кыӀуагъ Тверскэ хӀкум щыпсэурэ адыгъэхэм (черкесхэм) язӀфӀс итхъаматэу ДышӀэкӀ Вячеслав.**

лофтхъабзэм хэлэжыагъэхэм зӀкӀэми зэдырагъаштэу къаӀуагъэр зы — мамырныгъэ щылакӀэм тыфӀэбӀэнэныр, лъэпкӀэ зыкӀыныгъэ тилӀэныр зӀкӀэми типшъэрыл.

КИАРЭ Фатим.

СурӀэтыр: А. ӀэшыӀ.

Псауныгъэм икъэухъумэн илофыгъохэр

М. Гордышов.

(Къыкълъыкълорэр а 1-рэ нэклуб. ит).

Джы непэ Мыекьуапэ итарихъ нэлуасэ зеклохэр фашыхэ зыхуклэ колледжым рагъэблагъэх.

Михаил Мурашко мыщ лоф щызышлэхэрэм ыкӀи студентхэм гуцылэгъу афэхъугъ. Еджэныр къаухымэ лоф зыщашлэхтхэм федеральнэ министрэм захи-гъэгъозагъ, къуаджэхэм ащылэжьэштхэр зэрымыхуэхэрэм къыхэкӀэу игъо къафильгъугъ а лъэныкъомы нахъ егупшысэхъу.

Михаил Мурашко къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, республикэм ифельдшер-мамыку лӀзаплэхэмрэ иврач амбулаториехэмрэ шӀпхъэ лъагэхэм адештэх, къэралыгъо лӀпылэгъум ипрограммэу кӀуачӀэ зилэр специалист ныбжьыкӀэхэмкӀэ лӀпылэгъу мэхъу.

Ащ нэужым Урысыем псауныгъэм икъэухъумэнкӀэ иминистрэ хигъэунэфыкӀыгъ гурыт медицинэ лофышлэхэм цыфхэм лӀпылэгъу ятыгъэнымкӀэ мэхъанэшхо зэрӀлэр, ахэм шуагъэу къахыӀэрэм джыри нахъ зыкъегъэлэтыгъэным пӀае федеральнэ лъагӀлэм диштӀэу зэшлуахырэ лофтхъабзэхэм ащи-гъэгъозагъэх.

«Медицинэм илофышлэхэм агъэцӀагъэщыгъэ пшъэрпӀыхэм ащышхэр медицинэм имыло-фышлэхэм афӀдгъазэхэ хъугъ. Гуцылэм пӀае, кол-гупчэхэр зэхэтцагъэх. Мы илъэсым къэбарлӀыгъэлӀс амалыкӀэхэри тэгъэфедэх», — къылуагъ министрэм.

Медицинэм иучреждениехэр къэзыухыхэрэм къэралыгъо лӀпылэгъу ятыгъэным хушъафыкӀыгъэу Михаил Мурашко къыщыуцугъ. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, мы лъэныкъомкӀэ лоф зышлэхэрэм зэпыу имылэу ялӀпӀэсэныгъэ хагъэхъон, научнэ лофшӀэным ялахъ хашыхъан фӀае.

Адыгеим и Лышхъэу КъумпӀыл Мурат къыхигъэщыгъ врачхэм, мамыкухэм ыкӀи медицинэ сестрахэм ялӀпӀэсэныгъэ зыкъегъэлэтыгъэным республикэм аналэ зэрэщытырагъэтырэр.

«Джырэ уахътэм диштӀэрэ инфраструктурэр дгъэпсыгъ: сымӀджэщхэр ыкӀи поликлиникэхэр, фельдшер-мамыку лӀзаплэхэр, врач амбулаториехэр тшыгъэх. Ау ахэм цыфхэр ары лоф ащызышлэхтхэр. Арышъ, тфӀэлыкыштыр зӀкӀэ дгъэцӀагъэщыт тимедикхэм цыфхэм лӀпылэгъу аратыным пӀае джырэ уахътэм диштӀэрэ лӀмэ-псымэхэр икӀоу ыкӀи игъом алӀкӀэгъэхъэгъэнхэмкӀэ», — къылуагъ АР-м и Лышхъэ.

ТерапиемкӀэ ыкӀи профилактическэ медицинэмкӀэ ЛӀэпкӀэ медицинэ ушӀтӀэло гупчэм ипӀащӀэу Оксана Драпкина, В. А. Алмазовым ыцӀэ-

кӀэ щыт ЛӀэпкӀэ медицинэ ушӀтӀэло гупчэм игенеральнэ пӀащӀэу Евгений Шляхто, Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «ЭндокринологиемкӀэ ушӀтӀэло ЛӀэпкӀэ гупчэр» зыфило-рэм ипӀащӀэу Наталья Мокрышевам, Урысые Федерацием псауныгъэм икъэухъумэнкӀэ и Министерствэ инеонатолог шъхъалэу Дмитрий Ивановым ныбжьыкӀэхэм гуцылэ фӀабэхэр къафӀуагъэх.

Пэрыт шыкӀэ-амалхэр гъэфедэгъэнхэр

Адыгэ республикэ клиническэ онкодиспансерэу Н. Хъ. Ишхъэмафэм ыцӀэкӀэ щытым илофшӀэ зэрэзэхъагъэм

нэлуасэ зыфашӀынэу зӀ-кӀохэм, Адыгеим и Лышхъэу КъумпӀыл Мурат федеральнэ министрэм къыфило-тагъ республикэ онкологическэ къулыкъум илофшӀэ нахъышӀоу зэхъэцгъэ-нымкӀэ хэбзэ къулыкъу-хэм лофӀу ашӀэрэм фӀэгъэхъыгъэу.

ЗэрэхигъэунэфыкӀыгъэмкӀэ, 2019 — 2023-рэ илъэсхэм сомэ миллион 742,2-рэ зытефӀгъэ медицинэ лӀмэ-псыми 150-рэ фӀдиз программэ зӀфӀшъафхэм адиштӀэу диспансерым къыфӀащӀыгъ. 2021-рэ илъэсым къыщыублагъэу МРТ-м (сомэ миллион 94-кӀэ) мыщ лоф щешӀэ, джаш фӀдӀэу рентгенотерапев-тическэ аппаратэу «Терад 200» (сомэ миллион 18,6-кӀэ) къыз-фагъэфедэ. Илъэсэу икӀыгъэм джырэ уахътэм диштӀэрэ комп-ьютернэ томографыр къащӀ-фыгъ. НэмыкӀ медицинэ лӀмэ-псымэхэр игъусэхуэ къӀпӀытэн хъумэ, сомэ миллион 94-м ехъу ащ пӀахъагъ.

Онкодиспансерым иврач шъхъалэу АклӀгъу Заур къызӀ-рилуагъэмкӀэ, нӀбгырэ 338-рэ мыщ щӀалажӀэ. Ахэм ащыщӀэу нӀбгырэ 66-р врачых, 131-р гурыт ыкӀи 58-р млӀдшӀэ меди-цинэ лофышӀлӀкӀэ заджэхэрэр ары. Врач-онкологэу сымӀджэ-щым ищыкӀагъэм ипроцент 76-рэ мыщ шылажӀэрэр. СымӀджэ мин 17-м ехъумэ поликлиникэ-хэм консультативнэ лӀпылэгъу къащараты. Зы илъэсым опе-рации мин 1,7-рэ фӀдиз учреж-дением щызэшлуахы.

Медицинэ учреждением ипӀа-щхэм къызӀрӀуагъэмкӀэ, 2022-рэ илъэсым Медицинскэ гема-тологическэ гупчэ мыщ щызӀ-хашагъ, джаш фӀдӀэу амбула-торнэ онкологическэ къулы-къумкӀэ гупчитӀу къызӀлуахыгъ.

Урысыем псауныгъэм икъэу-хъумэнкӀэ иминистрэ отделение заулэ къыкӀуагъ ыкӀи сымӀ-джэхэм ялӀзӀэнхэмкӀэ лӀмэ-псы-мэу агъэфедэхэм захигъэгъо-загъ. Анахъэу ыналэ зытыри-дзагъэр лофшӀэнымкӀэ гъэхъа-гъэу ялӀхэм къащымыуцухуэ, онкологие уз зилӀхэм икӀоу ыкӀи тӀрӀэзуу ялӀзӀэнхэмкӀэ анахъ амал дӀэгъоу щылӀэхэр ыкӀи джы-

А. Гусев

рӀэ уахътэм диштӀэрэ лӀмэ-псы-мэхэр икӀоу гъэфедӀагъэ хъун-хэр ары.

ЛӀпылэгъур игъом алъыгъэлӀсыгъэныр

Республикэм исоциаль-нэ-экономикэ хэхъоны-гъӀкӀэ программэр пхы-рыщыгъэным къыдилъы-тӀэрэ медицинэ гупчӀэу 2020-рэ илъэсым къызӀ-луахыгъэм щылажӀэх Урысыем псауныгъэм икъэухъумэнкӀэ ими-нистрӀэу Михаил Мурашкорэ Адыгеим и Лышхъэу КъумпӀыл МуратрӀэ.

(Къыкълъыкълорэр а 4-рэ нэклуб. ит).

Псауныгъэм икъэухъумэн

(Къызкълъыкюрэр я 3-рэ н. ит).

Квадрат метрэ мини 5,5-м еху хъурэ унаклэм члэтых медицинэ реабилитационккэ Адыгэ республикэ поликлиникэмрэ цэхэм зыщялэхэрэ Адыгэ республикэ клиническэ поликлиникэмрэ. Медицинэ учреждением ишынрэ ащ члэтыт лэм— псымэхэмрэ сомэ миллион 227,5-м еху апэуагъэхьагъ. Поликлиникитлүми амалэу ялэхэм Михаил Мурашко защигъэгозагъ, пачэхэми лфышлэхэми зэу-клэгъу адырлагъ.

Нафэ къызэрэхъуэгъэмккэ, мы гупчэм ныбжь зэфэхъаф зилэ нэбгырэ 200 фэдизмэ зы сменэм яфэл-фашлэхэр ащагъэцаклэх. Узэу ялэм елтыгъу физкультурэр щарагъшлы, галокамерэр ял, кинезотерапиер ыкли нэмыклхэр агъэфедэх, мафэрэ зыщялэхэрэ уни хэт. Мыщ иврач шхьалэу Хьаклэгъогъу Ларисэ къызэрилтагъэмккэ, неврологии, травматологии ыкли нэмыкл нэбанэ зилэ узэхэм агъэгумэкхэрэм мыщ щялэх. 2023-рэ ильэсым поликлиникэм нэбгырэ мини 9,5-м ехумэ яфэл-фашлэхэр щагъэцаклэх, ахэм ащыщэу нэбгырэ мин 1,1-м мэфэ стационарым щялэх. Цэхэм зыщялэхэрэ поликлиникэм зыщлэхэм учреждением илофшлэн зэрэ-зэхэцагъэм, муниципальнэ образовани-ехэм ащылэ къутамэхэм зэрадалажэхэрэм ыкли нэмыклхэм япхыгъу къылтагъ поликлиникэм иврач шхьалэу Шэуджэн Вячеслав. Ащ къызэрэхъуэгъэмккэ, поликлиникэр зыфитегъэпсыхьагъэр клэлэцлыккы ыкли зыныбжь хэклотэгъэ нэбгырэ минмэ яфэл-фашлэхэр зэшлохыгъэнхэр ары. МКбТУ-м медицинэмккэ и Институт члэхэм апае классхэм прак-тическэ сыхьатхэм ателытагъу къыз-фагъэфедэн альэкышт лэмэ-псымэхэр ачлэтых.

Михаил Мурашко поликлиникитлүмэ яамалхэм япхыгъу къызэрэхъуэгъэм-ккэ, цыфхэм яфэл-фашлэхэм ягъэ-цклэнккэ шэпхэ лъагэхэм атетэу лф-шлэныр лыгъэклотэгъэн фае. Ащ нэмы-клэу лъэпкэ проектэу «Псауныгъ» зыфило-рэмрэ нэмыкл къэралыгъо программэ-хэмрэ адиштэу рес-публикэм щыпсэурэ цыфхэм медицинэ лэпылэгъу икху игъом ятыгъэным паче врач-хэм ялэлэсэныгъэ ренэу хагъэхон фае.

Зэшлуахырэ фэл-фашлэхэм ахэхьо

Мыекъопэ къэлэ клэлэцлыккы поликли-никэмрэ микрорай-онэу «Восходым» икхэлэ поликлиникэу зыныбжь икхуэгъэхэм ателытагъэм иподразделенияклэрэ за-щлэхэм республикэм ипачэ къызэрэ-хыгъэщыгъэмккэ, социальнэ-экономика хэхьоныгъэм ипрограммэ телытагъу 2021-рэ ильэсым гъэтхалэм клэлэцлыккы учреждением иунаклэ атыгъагъ. Ащ сомэ миллиони 180-рэ пэуагъэхьагъ.

Врач шхьалэу Нурия Швецовам къызэрилтагъэмккэ, мы поликлиникэм клэлэцлыккы мин 35-мэ яфэл-фашлэхэр егъэцаклэх. Псауныгъэм икхуэгъэхэмккэ нэмыкл учреждениехэм ащагъэцаклэщты-

гъэ медицинэ фэл-фашлэхэм ащыщхэр джы амалыклэхэр зилэ хуэгъэ поликли-никэм щызэшлуахы. Квадрат метрэ мини 3,5-м еху поликлиникэм еубыты. Зэккэ къутамэху мыщ хэтхэр клэлэцлыккы хэм медицинэ лэпылэгъу нахышлоу зэраратыштым тегъэпсыхьагъу атего-щагъэх. УЗИ-р зышашырэ, нэм зышела-зэхэрэ кабинетхэр, апкхышол зышало-тырэ, рентген зышашырэ, псауныгъэм игъэпытэн фытегъэпсыхьэгъэ физкуль-турэр ыкли нэмыклхэр поликлиникэм къеуалэхэрэм шафагъэцаклэх. Врач 68-рэ, гурыт медицинэ лфышлэу нэбгы-ри 142-рэ мыщ лут. Поликлиникаклэр затлупшым ыуж медицинэ фэл-фашлэхэр нахышлоу гъэцклэгъэхэмккэ амалыклэ-хэр илэ хуэгъэх. Клэлэцлыккы хэм япсау-ныгъэ икхуэгъэхэм телытагъэ програм-мэм диштэу фэл-фашлэхэр зэшлуахы.

Мы ильэсым микрорайонэу «Восхо-дым» къыщызэшлуахыгъэ Мыекъопэ къэлэ поликлиникэм зыщлэхэм медицинэ лэпылэгъу зэрэщызэхэцагъэм УФ-м псауныгъэм икхуэгъэхэмккэ иминистрэ зыщыгъэгозагъ.

Сомэ миллион 240-рэ зытефэгъэ поликлиникаклэм медицинэ лэмэ-псымэу сомэ миллион 54-ккэ къащэфыгъэр чла-гъэуцагъ.

Врач шхьалэу Емтыль Оксанэ къызэрилтагъэмккэ, медицинэ лфышлэу ищыклагъэм ипроцент 91-рэ мыщ лут, ахэм ащыщэу врачхэр 213-рэ зэрэхъу-хэрэр, гурыт медицинэ лфышлэхэр — нэбгырэ 285-рэ. Пстэумккэ къэлэдэс мин 36-мэ яфэл-фашлэхэр поликлиникэм щагъэцаклэх, мэфэ стационари ащ хэт.

Михаил Мурашко поликлиникэм ика-бинетхэр къыплыхьагъэх, къулыккыу зэфэхъафхэм ялофшлэу зыщыгъэго-загъ. Шхьоушыгъу узыр зилэхэм ящыклэ-гъэ лэзэгъу уцхэр игъом алэклэгъэхэгъэн-хэм паче чыплэ уц шаплэхэм адырлэ зэдэлэжъэныгъэм нахь зырагъэушхом-бгъун зэрэфаер министрэм къыхыгъэ-щыгъ.

Ялофшлэн зэрэзэхашч-рэм зыщыгъэгозагъ

Михаил Мурашко Адыгэ республикэ клиникэ симэджэщым зэккым, Диагно-стическэ гупчэм, реанимационккэ ыкли кардиологионккэ отделениехэм лф зэрэшлэрэм зыщыгъэгозагъ.

Адыгеим и Лышхьэу Къумпыл Му-рат зэрэхыгъэунафыккыгъэмккэ, псауны-гъэм икхуэгъэхэм фэгъэзэгъэ респу-бликэ организациехэм яамалхэм зягъэ-ушхомбгъуэгъэнымккэ хэбзэ къулыккыу хэм афэлэкыштыр зэккэ ашлэ. Лъэпкэ проектэу «Псауныгъэм икхуэгъэхэм» зыфило-рэм, къэралыгъо программэ пстэуми Адыгеир чанэу ахэлажэ.

АРКБ-м иврач шхьалэу Чэужь На-теллэ къызэрэхъуэгъэхэмккэ, ильэс къэс нэбгырэ мин 17 фэдизмэ мыщ щялэх. Ильэсым къыклоцккэ нэбгырэ мини 150-м ехумэ Диагностическэ гупчэм амбулаторнэ лэпылэгъу щарагъэ-гъоты. Симэджэ мини 2-м ехумэ пэрыт технологиехэр зыщыгъэфедэгъэ лэпылэ-гъур алоклэ. Организациехэм ящыклэгъэ медицинэ лфышлэхэм япроцент 80-р ял. Врач 227-мэ, гурыт звенэм хэхьэрэ лфышлэ 400-м ехумэ, младшэ медицинэ лфышлы 175-мэ симэджэщым лф шашлэ.

Программэу «Гу-лынтфэ узэхэм ябэ-ныгъэныр» зыфило-рэм диштэу 2019-рэ ильэсым къыщегъэжъагъу 2023-рэ ильэсым нэс сомэ миллион 250-рэ фэдиз зытефэгъэ медицинэ оборудова-нии 133-рэ къащэфыгъ.

УФ-м псауныгъэм икхуэгъэхэмккэ иминистрэ реанимационнэ отделением лф зэрэшлэрэм, республикэ сосудистэ гупчэм гъэпсыклэу илэм, коронарнэ синдромым ыгъэгумэкхэрэ сымаджэхэм зэралэхэхэрэм нэуасэ зафишлыгъ. Сы-маджэхэр нахышлоу операции шыгъэн-хэм, поликлиникэхэм зэдэлэжъэныгъу адырлэр нахь гъэпытэгъэным мэхьанэ-шхо зэралэр Михаил Мурашко къыхыгъэ-щыгъ.

Диспансеризациер къуаджэхэм на-хышлоу ащызэхэщэгъэн зэрэфаем федеральнэ министрэм ыналэ тыригъэ-тыгъ. Мы лъэныкъомккэ лэлэсэныгъэ-шхо зыхэлъ врачхэр ягъусэхуэ мобиль-нэ бригадэхэм ялофшлэн нахышлоу зэрэзэхашчэн фаер ащ къыхыгъэщыгъ.

иЛофыгъохэр

Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат Михаил Мурашко зэрэфэразэр кылуаг республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ илофыгъохэм ренэу ыналэ зэрэтыригъэтырэм, мы аужырэ илэси 5-м федеральнэ лӀпылгъоу кылуагъэм ишлуагъэӀэ Адыгеим зэхьокыныгъэшлӀхэр зэрэфэхъугъэхэм афэш. Республикэм ипашэ кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, медицинэ псэолъэ 46-рэ Адыгеим щагъэлсыгъ, псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ инфраструктурэр агъэӀэжыгъ, диагностическэ, медицинэ оборудование лӀаплӀхэр къащэфыгъэх, медицинэ лофшлӀхэм япчӀагъэ нахьыбэ хъугъэ, врачхэм ялӀпӀлӀсэныгъэ зыкӀегъӀэтыгъэнымкӀэ ыкӀи цыфхэм нахь макӀэу хьадэгъур къалтылӀсынымкӀэ амалхэр зерахьагъэх.

Тынхэр афагъэшъошагъэх

Адыгэ Республикэм имедицинэ лофшлӀхэм пӀрытхэм къалӀжыгъэ тынхэр АР-м и Правительствэ зычӀэт унэм царатыжыгъэх Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ иминистрӀу Михаил Мурашкорэ Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл МуратрӀу. Лофтхьабзэм хэлӀжыагъ УФ-м лофшлӀхэмкӀэ и Лыхъужъэу, профессорӀу Очаповскэм ыцӀэ зыхьырэ научнӀ-ушӀтӀкӀо институтым иврач шхьалӀэу Владимир Порхановыр.

«Зи лофшлӀхэм хэшлӀкышхо физилӀхӀу врач ныбжыкӀэхэр зыгъэхъазырхэрэм шьузэрэщыцыр тигуапӀу хэтӀгъэунӀфыкы. ШӀэныгъэу, опытӀу шьулӀр тапӀкӀи къытшхьапӀжыныӀу сӀгугъ псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ кадракӀэхэр гъэхъазырыгъэнхэмкӀэ, ныбжыкӀэхэм медицинэм лоф шашлӀхэмкӀэ», — кылуагъ министрэм.

УФ-м псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ иминистрӀу пандемием илӀхъан республикэм имедицинэ лофшлӀхэм дӀгъоу лоф зэрашлӀгъэм пае зерафӀразэр кылуагъ.

АР-м и Лышхъэу Михаил Мурашко «тхьауегъӀпсӀу» рилуагъ псауныгъэм икӀэухъумэн республикэм зэрӀщызэхъагъэм осӀшхо кызырӀфшлӀхэм ыкӀи хӀгъӀгум имедицинэ гупчӀэ пӀрытхэм

япацӀхэр Адыгеим кызырӀзеригъӀлӀгъагъэхэм афэш.

«Республикэм иврачхэм амалышлӀу ялӀ хъугъэ федеральнэ лофшлӀхэм яопыт кызыфагъӀфедӀнӀу, язӀдӀлӀжыныгъэ нахь агъӀлӀшынӀу. ТӀ ар икӀоу кызыфӀдӀгъӀфедӀшт. НепӀэ тынхэр зыфагъӀшӀошӀшт медицинэ лофшлӀхэр тапӀкӀи ялофшлӀхэм нахьышлӀу зӀхӀӀӀнӀм кӀгугъшлӀхэм, цыхъу афӀпшлӀгъэр кызырагъӀшӀыпкӀӀжышлӀхэм пылӀшлӀхэм», — кылуагъ республикэм ипашӀ.

Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ иунашӀокӀэ псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ илӀзсыбэ хъугъэу шлуагъэ кытӀу лоф зэрашлӀрэм, гъӀхъӀгъэ шохэр зӀрӀлӀхэм афэш бгъӀхӀхъу «Псауныгъэм икӀэухъумэн иотличник» зыфилорӀр афагъӀшӀошагъ Адыгэ республикӀэ клиникӀэ симӀдӀжышым иврачӀу АбыдӀ ЖаннӀ, АРКБ-м иаптекӀэ ипашӀэ игуадӀзӀу Тамара Волковам, АРКБ-м иотделение ипашӀу ЛӀупӀкӀэ ФатимӀт, МыекӀопӀэ кӀӀлӀэ клиникӀэ симӀдӀжышым иврач-хирургӀу Андрей Поповым, лӀыр ахӀжыгъэнымкӀэ Адыгэ республикӀэ станцием иврач-лаборантӀу ТхьайшӀӀо ГалинӀ, АРКБ-м иврач-травматолог-ортопедӀу Вадим Шулман.

Гуетыныгъэ фырялӀу лоф зэрашлӀрэм фӀшлӀ Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэн

кӀэ иминистрӀу и РӀзӀныгъэ тхьлӀ ара-тыгъ АРКБ-м имедсестрау Инна Алехинам, АдыгӀкӀалэ исымӀдӀжӀцӀу К. М. БатмӀным ыцӀэ зыхьырэм иврач-терапевтӀу ГӀонӀжыкыо СусаннӀ, аптекӀу N 1-м иотдел ипашӀу ЕрӀдӀжыбӀкыо ФатимӀ, АРКБ-м иврач-анестезиолог-реаниматологӀу ЛыхъурӀе ИринӀ, АРКБ-м иврач-урологӀу Евгений ШаввӀ, АРКБ-м иотделение ипашӀу Шыко РуслӀан.

КӀӀух зӀхӀсыгъу

Михаил МурашкорӀ Къумпыл МуратрӀ хӀгъӀгум имедицинэ гупчӀэ пӀрытхэм, УФ-м псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ иподразделениехэм япацӀхэр, республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ илӀыкӀохэр, республикэм имедицинэ учреждениехэм яврач шхьалӀхэр зыхӀлӀжыгъӀхӀ зӀхӀсыгъор зӀрацагъ.

ЗӀхӀсыгъор кызылӀуихызӀ, Михаил Мурашко зӀрӀхигъӀунӀфыкыгъэмкӀэ, Урысые Федерацием испециалист-медик пӀрытхэм, научнӀ-теоретическӀэ ушӀтӀкӀо гупчӀхэм япацӀхэм Адыгеим псауныгъэм икӀэухъумэн зӀрӀщызӀхӀагъэр зӀхӀфыгъэнымкӀэ ыкӀи ац хӀхъоныгъэ зӀришлӀшт лӀэныкыохэр гӀӀнӀфӀгъэнымкӀэ лофшлӀхо ашлӀагъ.

«Урысыем и ПрезидентӀу Владимир Путиным пшӀӀрылӀ зӀрафшлӀхэм тетӀу непӀэ информатизацием лӀзӀшӀу зӀушӀомбгъу. РеспубликӀэр кӀӀбар системӀ зыкылым техъӀ. Ац ишлуагъӀкӀэ врачхэм амал я! сымаджӀхэм стационархэм кызырацӀлӀзӀагъэхэм нӀлуасӀ зыфашлӀнӀу. Джаш фӀдӀу стационархэм яврачхэм сымаджӀм иамбулаторнӀ картӀ итхӀми зыцагъӀгъӀзӀн алыӀкышт. Цыфхэм адӀжӀ кӀорӀ врачхэм планшетхэр кызыфагъӀфедӀшт. МыгъӀ компьютер программӀхэр республикэм илӀзныкыуицӀм ацагъӀфедӀшт. А лӀэныкыом гъӀхъагъӀ хӀлӀу зызӀриушӀомбгъурӀр тинӀрылӀгъу», — кылуагъ Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ иминистрӀу.

Шхьадж зыфӀгъӀзӀзӀгъэ лӀэныкыомкӀэ эксперт уасӀхэр къаратыгъ Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ эндокринологиимкӀэ имедицинэ ушӀтӀкӀо гупчӀэ ипашӀу Наталья Мокрышевам, Урысыем псауныгъэм икӀэухъу-

мӀнкӀэ икардиолог шхьалӀу, медицинэ ушӀтӀкӀо гупчӀу В.А. Алмазовым ыцӀэ зыхьырэм игенеральнӀ пашӀу Евгений Шляхто ыкӀи медицинэ гупчӀхэм янӀ-мыкӀ пӀцӀэ заулӀм.

Псауныгъэм икӀэухъумэн кадрӀ ныбжыкӀэхэр нахьыбӀу кыхӀгъӀлӀжыгъӀнхӀ, медицинэ лофшлӀхэм ялӀпӀлӀсэныгъэ зыкӀегъӀӀэтыгъэн зӀрӀфаем епхыгъэ лофыгъохэм зӀхӀсыгъом шахӀплӀагъэх.

«ПроектнӀ офисым дӀгъу дӀдӀу Адыгэ Республикэм лоф шӀшӀлӀ. ЛӀэныкыо шхьалӀхэр чӀзыу-чӀзыу зӀтырауыгъӀх. Медицинэ организациехэм регистратурӀхэр тӀрӀзӀу зӀрацӀзӀхӀагъӀхэр, охътӀ лӀе амыгъӀкӀодыным тегъӀпсыхъагъӀу кабинетхэр зӀрӀгъӀпсыгъӀхэр нӀрылӀгъу кытфӀхъугъ», — кылуагъ Михаил Мурашко.

Гу-лӀынфӀ узхэм ябӀныгъэным тегъӀпсыхъӀгъӀ федеральнӀ проектым ипхырышӀнӀкӀэ республикэм опытышхо зӀрилӀр зӀхӀсыгъом кышӀалауагъ. Медицинэ реабилитацием изытӀ нахьышлӀу зӀрашлӀштми мыщ шытегушылагъэх. УФ-м псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ иминистрӀу Михаил Мурашко кызырӀхигъӀагъӀэмкӀэ, хӀгъӀгум и Президент пшӀӀрылӀ кызырафшлӀхэм тетӀу мы лӀэныкыомкӀэ проект шхьаф цагъӀацӀу аублагъ.

Псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ республикӀэ организациехэм шыкӀагъӀу афӀхъу-хӀэрэми зӀхӀсыгъом шӀагъушылагъэх. Гу-лӀынфӀ уз зӀлӀхэм диспансернӀу алыплӀгъэнымкӀэ лофыр икӀоу зӀхӀа-мыщӀу, диспансеризацием макӀу кы-хырагъӀуытӀу, сӀнӀхӀат заулӀхэмкӀэ кадрӀхэр имыкыухъу алытагъ.

«Михаил Альберт ыкыоми, Адыгеим кӀӀӀлогъӀ врач, шӀӀныгъӀлӀжӀ пӀрытхӀми «тхьашӀуегъӀпсӀу» ясӀо. НепӀрӀ зӀлӀкӀгъум амал кытитышт псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ лофхэм язытӀт нӀмыкӀ еплӀыкӀӀ фӀтшлӀнӀу, медицинэ фӀло-фашлӀхэр нахьышлӀу зӀхӀӀгъӀнхэмкӀэ амалыкӀэхэр кӀӀдгъотынхӀу. Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ ипашӀэ сӀгъӀгугъӀ тифедеральнӀ лофшлӀгъухэм непӀэ игъоу кытфӀлӀгъӀгъӀгъӀ лӀэныкыохэм тӀлуачӀӀ нахь зӀрӀтхьылӀлӀштмыкӀэ», — кылуагъ АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышхъэу ипресс-кылуыкыу

СурӀтхӀр: А. Гусев.

Лыхъужъхэр ащыгъупшӀӀштхӀ

ЗӀнӀкыокыоу «Лыхъужъхэм яшӀӀжӀ фӀшӀыпкӀӀ!» зыфилорӀр Адыгеим щыпсӀухэрӀр хӀлӀжыӀнхӀ алыӀкышт.

ТворческӀэ лофшлӀнхэм яӀӀрӀ Урысые зӀнӀкыокыу зӀрӀрагъӀжыагъӀр КӀӀралыгъо фондӀу «ХӀгъӀгум иухъумакӀохэр» зыфилорӀр ишӀолӀыр кӀутамӀ кышӀалауагъ. ХӀушхъафыкыгъӀ дӀзӀ операцием

ихъугъӀ-шлагъӀхэм, Лыхъужъхэм ыкӀи ДонбассрӀ НовороссиерӀ яухъумакӀохэм ар афӀгъӀхыгъ. ЗӀнӀкыокыум хӀлажыӀхэрӀм ащыц Юнармием хӀт Никита КомнатнӀр.

— СӀ шынахыжӀ хӀушхъафыкыгъӀ дӀзӀ операцием аӀӀр мафӀхэм къащегъӀжыагъӀу хӀт. Ац пае сӀри мы зӀнӀкыокыум сыхӀлӀжыӀнӀу исхъуагъ. АцкӀэ шынахыжыи, ХӀгъӀгур кӀӀзыухъумӀрӀ нӀмыкӀ лы-хъужъхӀми тызӀракъотыр, зӀрадӀдгъаштӀрӀр ядгъӀ-шӀлӀшт, — кылуагъ НикитӀ.

Урысые зӀнӀкыокыур едзыгъохэмкӀэ зӀтеуыгъ: рассказхэр, усӀхэр, орӀдхэр, сурӀттӀхыгъӀхэр. ИлӀс 14 зыныбжхэм къащегъӀжыагъӀу Урысые Федерацием щыпсӀухэрӀр зӀкӀэ зӀнӀкыокыум хӀлӀжыӀнхӀ амал ял.

ЗаявкӀхэр шӀкӀогъум и 5-м нӀс мы электроннӀ адресымкӀэ агъӀхыӀнхӀ алыӀкышт: konkurs@gosfondveteranov.gov.ru.

ТыгъӀгӀазӀм зӀнӀкыокыум зӀфӀхысыжыӀхэр фашлӀшт.

Ижъырэ сэнэхъат

«Адыгэмэ ядышъэид» зыфилорэ проектыр Хьапэклэ Риммэ къуаджэу Пщычэу щыпхырещы. Ащ къыдыхэлъытагъэу шлушлэ лфотхьабзэхэри зэхичэнхэ, гъэшлэгъонэу, гум къинэжъхэу ахэр ригъэклоклынхэ елъэклы.

егъэджэ сэнэхъатым илъэсыбэрэ рылэжъагъ, джы илъэситлу хуэгъэу еджаплэм къылулкыжыгъэу, унэм исэу шъуашэхэр едых. Зыуж ихъэгъэ лъэныкъом ишъэф пстэури къызлэкигъэхьагъ. Ишэн-гъэпсыклэклэ, идунэееплы-клэклэ, зэхашлэу илэмклэ ыгуклэ зынэмысырэ щылэп ыкли ар нэрылэжъоу ешлыжы.

Дышъэидэным ишъэфхэр Риммэ къызщигъэлъэгъогъэ шлушлэ лфотхьабзэм къэклолэгъэ ныбжыклэхэм ащыщхэм яеплыклэ зыщыдгъэгъозагъ.

«Дышъэидэныр адыгэмэ къазыхъагъэр, лэшлэгъуитлуклэ узэклэбжымы, Темыр-Къохъэлэ Кавказым хэхъыкыным зыщиушъомбгунэу зыщырегажъэр арэу тхылъ седжагъ. Дышъэидэным гъогоу къыклогъэр зэгъэшлэнэу лфотхьабзэм сыкъэклоллагъ, — хегъэунэфыкы пшъэ-шъэ ныбжыклэу Абрэдж Инсирэ. — Дышъэ ыкли тыжын луданэхэмклэ хэбдыкыныр лфотхьау къы-

члэклыгъ. Лэпэласэм идесэхэр лэрыфэгъух. Бзэн-дэныр бзылфыгъэмэ ашлэн фае, щылэныгъэм къащышъхьапэжыщт. Сапэклэ езыгъэхъун гухэлъ сил, Риммэ фэдэу лэпэласэ сыхъу сшлоигъу».

«Дэн-бзэныр, дышъэидэныр, хъэныр, хэдыкы-

хьалэмэтхэу цыфхэр зыщыгушлуклыхэрэр.

«Ижъыклэ къыщегъэ-жъагъэу адрэ лъэпкъхэм ахэзымыгъэклоклэрэ шъуашэу адыгэм илэр саемрэ цыемрэ, — лъегъэклуатэ игушылэ Риммэ. — Ахэм ядэхьагъэ нэр лэпехы. Ныбжыклэу къэзэрэщэ-

Хьапэклэ Риммэ «ыланэ дышъэр пэзы» зыфилорэ цыфхэм ащыщ. Ежъ ынитлу алъэгъурэм нэмыклэу ыгуклэ, иакъылкэ зынэсырэр ылитлуклэ ышлын елъэклы. Ар махъэ, мадэ, дышъэ ыкли тыжын идыкыным пылъ, унэ ыкли шагу дидайнри къыдэхъу. Бэшлагъэу шъошэ клэраклэхэм ядын пылъ. Пкъыгъо гъэшлэгъонхэр къеугупшысых, дышъэ ыкли тыжын тхыпхъэ хьалэмэтхэр хэдыкыых.

Бзылфыгъэм илофшлагъэхэр цыфхэм лъэшэу агу рехых.

«Лъэпкъ шлэжыым лфотхьабзэхэр искуствэм нахышлоу зэрэхэт-щэтхэм тыпылтын фае, — къелуатэ Риммэ. — Адыгэ пшъашъэм лъэпкъ шэн-хэбзэхэр къыушъуменхэ амал еттымэ, илэпэлэ-сагъэ неущырэ мафэм щылыгъэклогъэщт. Нэбгырэ лэпчэ ищысэшлэхэр щылэ-ныгъэм къыхэнэнхэм мэ-

хьанэшхо ил. Егъэжаплэм илъагъохэм зыгъэушъомбгунэу, ишыклэшлэхэм салыхъунэу сыфежъагъ. Шлушлэ лфотхьабзэхэр къуаджэм щызэхэсцэнхэу сыгу къэклыгъ ыкли ар сыублагъэ. Бзылфыгъэ ныбжык-лабэм мыр ашлогъэшлэгъонэу къычлэклыгъ».

Тетых дунаим нэбгырэ зырыхэр Риммэ фэдэхэу, Тхъэм лэпэласэу къыгъэхуэгъэхэу. Ищылэныгъэ гъогоу зэрипхыгъэ клэлэ-

Ижъырэ сэнэхъатэу лэшлэгъу пчъагъэ къэзыклогъэр ащыгъупшэным нэсыгъагъ. Ау Адыгеим ис лэпэласэхэм яшлуагъэклэ ижъырэ искуствэу дышъэидэныр непэ зыпкъ рагъэуцожьы.

ныр — а зэпстэур адыгэ пшъашъэхэм, адыгэ бзылфыгъэхэм ялэпэлэсэныгъэ щыщыгъ. Сицлыклогъом щегъэжъагъэу адыгэ шъуашэр сиклас», — къелуатэ зэхэхъэм къэклолэгъэ Цэй Камилэ.

Лэпэласэм исаехэр клэраклэх, ицыехэр зэклу-жыых, игулытэ, идунэезэхашлэ лъагъэу зызэралэтырэм ишыхъатых илэшлэгъэ

хэрэм адыгэ шъуашэр зэрэзыщальэрэм сегъэгъушлэ. Силэпэщысэхэр цыфхэм зэрагъэфедэрэр лъэшэу сигуап. Лъэпкъ шъуашэр адыгэм ынап».

Ижъырэ сэнэхъатэу лэшлэгъу пчъагъэ къэзыклогъэр ащыгъупшэным нэсыгъагъ. Ау Адыгеим ис лэпэласэхэм яшлуагъэклэ ижъырэ искуствэу дышъэидэныр непэ зыпкъ рагъэуцожьы.

Егъэджэклогъэсаклом и Илээс

Адыгэ культурэм и Мафэ фэгъэхъыгъэу

Цыф лъэпкъ нэпчэ бзэ гъэнэфагъэ ил. Хэти ыбзэ шлу елъэгъу. Хьатыгъужжы-кьое гурыт еджаплэу Хьаткьо Ахмэд ыцлэ зыхъырым иклэлэегъаджэу Упчлэжъэгъу Мае илээс 40 хуэгъу нидэльфыбзэм рэлажъэ, ащ изэгъэшлэн фэгъэхъыгъэ лфотхьабзэхэр зэхещэх.

Адыгэ лъэпкъым икультурэ фэгъэхъыгъэ лфотхьабзэу Адыгеим щырагъэклокыхэрэм лъапсэу ялэр бзэр, культурэр, лъэпкъ шлэжъыр къэушъуменхэр ары.

«Хэтрэ цыф лъэпкъыи анахь мэхъанэ зилэр инамыс, ыбз, ишэн-хэбзэхэр чимынэнхэр, ахэр илэуытыплэу ипшъэрылхэр щылэныгъэм щыпхырищынхэр ары», — хигъэунэфыкыгъ Упчлэжъэгъу Мае.

Лъэпкъым идышъэ клэн къызщегъэрэр ным икушъэ

орэд, игъэсепэтхыд, унагъом илъ шэн-хэбзэ зэхэтыклэхэр арых.

«Сызылэжъэрэ илээс 40-м къыклоцл нидэльфыбзэм хэхъоныгъэ ышлынэм сыпылъ. Клэлэцлыклогъом гъэсэныгъэ-плуныгъэ тэрэз ягъэгъотыгъэнымклэ анахь мэхъанэ зилэм ащыщ еджаплэр, — ело клэлэегъаджэм. — Нидэльфыбзэм, адыгэ культурэм ядэхьагъэ икыу фэдизэу клэлэеджакломэ язгъашлэ сшлоигъу.

Адыгэ культурэм и Мафэ фэгъэхъыгъэ десэу «Сыбзэ — сыпсэ, сидунай» зыфилорэр зэхэсцагъ, клэлэцлыклогъом ашлогъэшлэгъонэу ащ къыхэлэжъагъэх. Ащ даклоу зэнэкьокухэр, урок-хьа-клэщхэр, зэлуклэхэр, зэдэджэгъу сыхъатхэр зэхэсцэх. «Адыгэхэм ятарихь фэгъэхъыгъэу лъэпкъ тхыдэхэм къалуатэрэр», «Адыгэхэм яныдэльфыбзэрэ ятхыбзэрэ», «Адыгэхэм ящылэклэ-псэуклэрэ якультурэрэ»,

«Синидэльфыбзэ — сибайныгъ» зыфилорэ хэушъа-фыкыгъэ темэхэм садэ-лажъэ».

Адыгэ культурэм и Мафэ фэгъэхъыгъэ сыхъатыр гъэшлэгъонэу реклоклыгъ. Саемрэ цыемрэ зыщыгъ клэлэцлыклогъом бзэм фэгъэхъыгъэ усэхэм къяджагъэх, адыгэ оредхэр къалуагъэх, къашъохэу «Зэфактор», «Исламыер» къашыгъэх. Нидэльфыбзэр шлу зэралэгъурэр, зэрагъэлъапэрэр къаушыхъатыгъ.

Уахътэр. Цыфыр. Гъашлэр. Мы лэхыщыр сыдигъуи зэготхэу зы гупшысэ мэстанэм еклых. Ащ елытыгъэу къэплон хъумэ, мы члым къытехъорэ нэбгырэ лэпчэ ежъ ыгу, ыпсэ, иакъыл-лушыгъэ, игуклэгъу-къэбзагъэ атешыкыгъэ лъэуж къызэригъанэрэр хэти ешлэ. Упчлэжъэгъу Мае ищылэныгъэ зыфигъэхъыгъэ еджаплэм илъэуж дахэ щыпхырищыгъ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

Шэжыр

Тарихъым изы нэклубгъу

Политическэ репрессиехэм тхьамыклагъо ахэзыхыгъэхэм яшлэжь Мафэ чъэпыогум и 30-м хагъэунэфыкы. А мафэм, 1974-рэ илэсым, политическэу аумысыгъэхэм анэ-клынэу зэдаштэгъагъ.

Индрисэ Забыт Якъубэ ыкьор 1877-рэ илэсым къуаджэу Блащэпсынэ кышы-хуэгъ. Кысхэжыгъэхэр лэкълэжыгъэх. Къандаурыпщым ылыгъыгъэ чылэ клэлэ-ныкъом щыпсэуштыгъэх. Забыт Мысыр дэт университетэу Аль-Азхар щеджагъ. Я XVIII-рэ лэшлэгъум шэныгъэм ыкы гъэс-ныгъэм ягупчэу быс-лымэнхэм ар ялагъ. Хъадж зешым, къа-диеу (хыкумышлэу) хуэгъ. Ищылэныгъэ зэрэщытэу диним илэ-жын фигъэшшоагъ. Лытэныгъэ фашы-штыгъ, игушылэ уасэ илагъ. Арапыбзэр, пер-сыбзэр, тюрксэ бзэ-мэ ахахъэхэрэр, уры-сыбзэр ышлэщтыгъэх. Шэриатымклэ хыкум

А. Къэрданэр, М. Шьоумызыр, Хъабиб ефэндыр а уахътэм Советым хэтыгъэх. Быслымэн-хэмрэ Совет хабзэмрэ азы-фагу зегурылонгъэ илэным ахэр фэлорышлэщтыгъэх. Шэриат хыкумым цыфхэм цыхъэ фа-шыштыгъ. Ислам диним ишап-хъэхэмрэ адыгэ шэн-хабзэхэм-рэ зэрэзэфэштыгъэхэм ыкы Шэриат хыкумыр адыгабзэклэ, пстэуми къагурылоштыгъэ ны-дэльфыбзэмклэ, зэрэклошты-гъэм ар кыпкырыкыштыгъ. 1925-рэ илэсым а хыкумхэр эфашыжыгъэх. 1927-рэ илэ-сым быслымэнхэм яаужырэ зэфэсэу Адэмые шыкылагъэм Забыт хэлэжагъ. Кыкылэнык-лэ илэсым ар хыпсым члагъэ-тлысхагъ. Хъамхуэкъо Хъусен ащ фэгъэхыгъэ усэ зэхилхъэ-гъагъ.

Атеизмэм цыфхэр зыхэтыгъэ илэс 70-р зытеклым, шыпкэр кычлэщынэу хуэгъ. Хъарзы-нэхэм ахэлэ къэбар тхыгъэ-хэм, гыбзэхэм, гукъэжыгъэхэм яшлэжыгъэх тарихъым ишып-кыплэ цыфхэм ашлэжынэу мэху.

Клэрэщэ Цацэ Хъаджюсыф ыпхуэм игукъэжыгъэхэр: «Ежы-ри, иунагъо шыщхэри дэгъоу сшлэщтыгъэх. Ишхъэгъусэ Апэ-жыхъэхэм япхуэгъ, Кошхъаблэ шыщыгъ. Кошхъаблэ районим хэхъэрэ чылагъохэм якъади-еу ар шытыгъ. Еджаплэр кыу-хы кызыгъэгъэхэм, Къурланым сызэреджэрэм едэуи кысшты-хуэгъ. Ащ сигъэгъушхуагъ ыкы пшэдэжыгъэ кыстырылхъагъ. Амыдэ зэхуи Къурланым зыз-гъэбылэзэ седжэщтыгъ. Забыт бэрэ гушылэгу сыфэхуштыгъ.

Ащ сиякыл зэтеуцонимклэ ишлогъэхэу кысыгъэкыгъ. Ди-ным зебэныштыгъэхэ уахътэм Забыт хыпсым чладзагъ. Къур-ланым лъахъоклэ теуцонэу, идин лэкълэб ышынэу кызыралом, «мыш сычлэсэу лэпэки сьтелэбэ-штэп, сищылэныгъэ Къурланым нахъ лъаплэп» къарилэжыгъ. Мэщытхэр зэфашыжыгъэх, атеизмэр къэралыгъом шылэ-ныгъэм шыпхырешы, уасэ зыфэтшыхэрэр зэблэхуэгъэ хуэгъэх, ау Забыт ичылплэгъу-хэм ишлэжэ агъэлаплэ, игугъу дахэклэ ашылэ. Ифэшъуашэм тетэу ыцлэ лъэпкы шлэжыгъэм хэ-гъэхъэгъэн фае».

Мэлылфэгъум и 2-м, 1928-рэ илэсым Индрисэ Забыт Крас-нодар идзэ трибунал укл кы-тырилхъагъ. Ау укыр дэшы-нымклэ зэблахуэжыгъагъ. Ар-хангельскэ хэкум илэсы 9-рэ къэтынэу тыралхъагъ. Ащ ефэндыр кыкыжыгъэп. Ушэ-тыплэ кынхэм апхырыкынынэу хуэгъэми, игъашлэ иаужырэ мафэхэм анэс идин фэшъып-кыагъ.

СССР-м дин шлэхъуныгъэм илэсипшым къэхъурэ щыпэ-уцугъэх. 1929-рэ илэсым хэ-дзынхэм ахэлэжыгъэхэм ифиты-ныгъэ ялагъэп процент 20-м, зымылэу зылахыгъэхэр процент 15 хуэщтыгъэх. Диним епхы-гъэ тхылхэр унэхэм ащылэ-гы хуэщтыгъэп. Марксистскэ-ленинскэ шлэхъуныгъэм ахэр диштэщтыгъэхэп.

Индрисэ Забыт репрессие зытыралхъагъэхэм ахэтэу АР-м и Лъэпкы хъарзынэщ тхылъ члэлэ. А нэклубгъо дэдэм Ин-дрисэ Ахьмэди ит. Пшыныж

закытыралхъагъэм иушхъа-гъоу итыр — ефэндых.

1936-рэ илэсым и Консти-туции «лишенцы» зыфилорэ пшэдэжыгъыр цыфхэм аты-рихыжыгъ. Ау «лъэпкыым ипыйхэм» арашыллэгъэ банэр лыкылатэщтыгъ. Совет хабзэм илэхъан миллион пчъагъэхэр репрессиехэм ахэфагъэх. 1937-рэ илэсэу закыом динлэжэ мин 80 аукыгъ. Цыф кызырэкыло мин пчъагъэхэм яшлэхъуны-гъэ пае апсэ атын фаеу хуэгъэ. Сыда ахэм лажэу ялагъэр? Динимрэ Совет хабзэмрэ зэ-клунхэу шытыгъэп. Тарихълэж-хэм кызыралорэмклэ, хэбзэгъу-цугъэхэм алэныкыокы, цыфы-гъэ шапхъэхэмкы репрессиехэр къэралыгъом зэрихъэгъэ хэбзэ-чъэ зекыуагъэхэу, жъалымыгъэ-хэу шытыгъэх. Сталиным илэ-хъан ащ фэдэу агъэщынагъэ-хэм апашхъэ къэралыгъор зэрэмысэр кызыушыкыгъэр СССР-м и Президентэу Михаил Горбачевым «О восстано-влении прав всех жертв поли-тических репрессий 1920 — 1950-х г. г.» зыфилорэ Унашъоу шышхъалум и 13-м, 1990-рэ илэсым ышылгъэр ары.

АР-м ыкы Пшызэ шьолпыр ащыпсэурэ быслымэнхэм я Диндэлэжыплэ 1991-рэ илэсым ижъоныгъоклэ мазэ быслымэн-хэм яапэрэ зэфэс Адэмые щызэхышхыгъэ аужырэ зэфэсыр 1927-рэ илэсым зыдэщылэгъэ шыпкыэм.

Индрисэ Забыт Якъубэ ыкыом ипшыныжэ ежыр шы-мылэжыгъэу 2005-рэ илэсым тырахыжыгъ. 1937-рэ илэсым Соловки ащ идунай шыхъожыгъ.

Блащэпсынэ ибислымэн-хэм я Совет итхъаматэу Къунэ Ибрахим Хъэсамбий ыкыом кызырэхилхъагъэмклэ, Ин-дрисэ Забыт ишлэжэ фэгъэхы-гъэ Мыжъо чылэ мэщытым дэжэ шагъэуцущт.

АПЭЖЫХЪЭ

Светлан.

лофшлэным иветеран.

Документ мин 27-рэ аштэжыгъэп

Роскадастрэм икьута-мэу Адыгэ Республикэм щылэм ихъарзынэщ до-кумент мин 27-рэ цыф-хэм амыштэжыгъэхэу члэлых, ахэр зыфэгъэ-хыгъэхэр амыгъэкощы-рэ мылкъум епхыгъэу къэралыгъо фэлэ-фашлэу агъэцклагъэхэр ары.

Амыгъэкощырэ мылкъум фэ-гъэхыгъэ фитыныгъэхэр кы-зылотыкырэ документхэу ахэр агъэхъазырыгъагъэх, ау ямы-щылэгъэжыгъэху къагъэнагъэх.

Амыгъэкощырэ мылкъумклэ фитыныгъэ ялэным фэшл цыфхэм къэралыгъо фэлэ-фашлэхэр афа-гъэцклагъэх, ащ кыкылэныкылоу

кадастрэ учетым хагъэуцох. Ау ащ фэдэ фитыныгъэ ялэ зыхуэрэ ужым документхэр зымыштэ-жыхэрэр къахэкых, тхылхэр МФЦ-м мэфэ 45-рэ члэлых. А уахътэм кыкылоу документмэ зи кызылэныкылорэм, ахэр Роска-дастрэм ихъарзынэщ ратыжыгъ.

«Щылэныгъэ ехыжыгъэхэм хэтхэу ямылкъуклэ фитыныгъэ къаытырэ документхэр аштэ-жынынхэу цыфхэм бэрэ ащы-гупшэу мэху. Ахэр мыгумэкы-хэм хуэщт, зыщыфэхэу уахъ-тэм Роскадастрэм документхэр ашлэжыгъэхэу», — **кы-лы-лагъ Роскадастрэм икьутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Хьокло Аюбэ.**

Документхэр зызыгъэгъоты-жы зышлэжыгъэхэр мыщ фэдэ телефон номерхэмклэ зафагъэ-

зэн алэкылышт: **8(8772)59-30-46(2212), 8 800 100 34 34** (Урысые шьолпырымклэ ыпклэ хэмылэу утеон плэкылышт).

Ежы ышхъэклэ Роскадастрэм зыфэзыгъэзэн зымылэжыгъэхэр ядокументхэр ыпклэ хэлэу къафашэжыгъэхэм амал шыл. Ащ фэдэ фэлэ-фашлэр зыгъэ-фэдэ зышлэжыгъэхэр мыщ фэдэ телефонклэ теонхэ алэкылышт: **8(8772)59-30-46 (доб. 2227).**

«Документхэр псынклэ лэфэу зищылэжыгъэхэр къахэкых, е псэуплэр ащэштмэ, е кредит аштэштмэ. Арыш, амыгъэко-щырэ мылкъур языгъэгъэхэу ятхъапэхэр игъом аштэжыгъэ ашылэ нахышлу», — **elo Рос-реестрэм ишьолпыр Гъэлэ-рышлэплэ ипашэу Марина Никифоровам.**

Упчлэ — джэуап

Амыгъэкощырэ псэолгъэ заулэмэ афэгъэхыгъэ зы выпускэ амыгъэко-щырэ мылкъум и ЗыкI реестрэ (ЕГРН) кылы-пхын плэкылышта?

Упчлэм джэуап кыретыжыгъэ къэбархэмклэ отделым ипашэу Агъыржъанэкъо Азамат.

Амыгъэкощырэ мылкъум и ЗыкI реестрэ (ЕГРН) кырахы-рэ къэбары Федеральнэ за-конэу N 218-у «Амыгъэко-щырэ мылкъум икьэралыгъо тхын» зыфилорэу 13.07.2015-рэ илэсым кыдэкылыгъэм ия 62-рэ ыкы ия 63-рэ статья-хэм агъэлорышлэ, Росреест-рэм 08.04.2021-рэ илэсым N П/0149-р илэу кыдидгъэ-кыгъэ унашъоу «Амыгъэкощырэ мылкъум и ЗыкI реестрэ кы-

тырэ къэбарым Шапхъэ пыл-хъэгъэным ыкы закыфэзыгъэ-загъэм ратыжыгъэ джэуапым Шапхъэу пылпыр» зыфилорэм къегъэнафэ.

Псэуалгъэ пэпчэ шхъафэу гъэлсыгъэ, ары пэпчэ къэба-рэу пылпыр зызыгъашлэ зышлэ-игъор шхъаф-шхъафэу шлэ-гъэшлэгъон псэуалгъэм клэупчлэн фае. Зы псэуалгъэм епхыгъэу зы документ кытырэр, ахэр ЕГРН-м кырахыгъ.

Амыгъэкощырэ мылкъум и ЗыкI реестрэ (ЕГРН) шузы-гъэгумэкырэ къэбары кы-шъуфыахыным фэшл МФЦ-м зыфэгъуэгъэзэн шыульэкылышт. Джащ фэдэу электроннэ шы-кыкылыгъэ къэралыгъо фэлэ-фа-шлэхэм япортал шыутхэщышт е Роскадастрэм идэкылыгъо лэушлэн кызыфэгъуэгъэфедэ-шъушт.

Гандбол

Я 7-рэ чыплэм щыт

Урысыем и Суперлигэ щешлэрэ «АГУ-Адыфым» мы мафэхэм зичэзыу ешлэгъу Мыекьуапэ щырилагъ.

Командэу «Звезда» зыфилорэм йуклагъ, клэухым кызыригъэлэ-гъуагъэмклэ, хьаклэхэр хэлшыклэу нахъ лъэшыгъэх.

**«АГУ-Адыф»
(Мыекьуапэ) —
«Звезда» (Звенигород) —
21:32.**

**Тикомандэ хэтхэу лэгуаор
кэлапчэм дэзыдзагъэхэр:**

Дворцевая — 4, Болоба — 3, Голуновар — 3, Краснокутская — 2, Бондаренкэр — 2, Алексеевар — 2, Селиверстовар, Томилиар, Коваленкэр, Кавера, Баскаковар — 1.

«АГУ-Адыфым» Мыекьуапэ щырилэгъэ ешлэгъур аужырэу зышлуахыгъэр йоныгъом и 17-р

ары, ащыгъум «ЦСКА-р» нахъ лъэшыгъ. Мы ильэсым «Звездам» ешлэклэу кыгъэлыагъорэм уигъэрээнэу щытэп, ауж кьинэрэ командэхэм ащыщ. Зэлыклагъуи 9-м щыцэу 2-р ары нылэп теклоныгъэр кызыщыдихыгъэр. Арэу щытми, мызыгъэгум хьаклэхэр узлэпищэу, дахэу ешлагъэх. Ухьумаглохэм ыкли кэлэпчэлутэу Серафима Тихановам яшлуагъэклэ Мыекьуапэ икомандэ иешлэкло анахъ лъэшэу Алиса Дворцеваям тызэресагъэу зыкыгъэлъэгъон ыльэкыгъэп. Джащ фэдэу тигандболисткэхэм агъэцклагъэ пенальти 8-м щыцэу 5-р дадзэшугъэп, «Звездам» икьэлэпчэлутхэм дэгъу дэдэу ар кьадэхугъ.

Ятлонэрэ таймым «АГУ-Ады-

фым» итренер шхьалэу Наталья Дерепаскэм зэхьокыныгъэхэр ышлыгъэх, ау ащ ишлуагъэ кьэклугъэп, сыда плэмэ апэрэ таймым щегъэжыагъэу тигандболисткэхэм хэукьоныгабэ ашлыгъ.

Мы зэуклагъум ыуж Адыгеим икомандэ я 7-рэ чыплэр еубыты.

Джы пэрытныгъэ зылыгъ «Ростов-Доньм» ыкли «ЦСКА-м» аде-шлэнэу кыпыщылъ. Ахэм ешлэгъу пшырыпшл ялагъ, тлуми зырыз ашлуахыгъ.

Шэклогъум и 8-м «АГУ-Адыфым» Мыекьуапэ щылыкшэшт «Кубань» (Краснодар).

Зэдегъэштэн есыныр

Тиспортсменхэм гъэхъэгъэшлухэр ашлыгъэх

Урысые зэнэкьокьоу «Кыблэм ижъуагъохэр» зыфилорэр кьалэу Кисловодскэ щыкьуагъ.

Мыекьопэ спорт еджаплэу В.С. Максимовым ыцлэ зыхьырэм зыщызыгъасэхэрэм Адыгеир ащ кыщагъэлъэгъуагъ.

Анна Додильнаям, Данниэла Мироновам, Виолетта Журавлевам, Виктория Голубченкэм, Валерия Тищенко, Велислава Чудинам, Софья Тришинам, Юлия Остапенкэм теклоныгъэр кыдаыхыгъ. Джащ фэдэу лъэныкьоу «микст дуэт» зыфилорэм зыщаушэтыгъ ыкли апэрэ чыплэр кыщыдаыхыгъ республикэм илыкьохэу Ярослав Стародубцевымрэ Софья Тришинамрэ. Джащ фэдэу шхьээзакьохэм язэнэкьокьоу Ярослав ащытекьуагъ. Ащ нэмыклэу Адыгеим испортсменхэм хагъэунэфыкьырэ чыплипл кыдаыхыгъ. Анастасия Анисимовар, Нелли Арутюнян, Диана Михайловар спортым имастер хьунхэмклэ кандидат шапхэр рагъэкьугъ.

Тиспортсменхэр зэнэкьокьум фэзыгъэхъазырыгъэхэр Урысыем изаслуженнэ тренерэу Нина Говорковамрэ спортсмен-инструкторэу Софья Водяникрэ.

**Зэхэзышагъэр
ыкли кыдызы-
гъэжыгъэр:**
АР-м лъэпкэ Юфхэм-
клэ, Іэжыб кьэралхэм
ащысэурэ тильэпкэ-
гъухэм адырлэ зэпхы-
ныгъэхэмклэ ыкли
кьэбар жьугъэм
иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
здыщылэр:**
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
кьаихырэ А4-клэ
зэджэхэрэ тхьапэхэу
зипчъагъэклэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахъ цыкьунэу
щытэп. Мы шапхэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкӀегъэкложыхь.
**E-mail: adyvoice@
mail.ru**

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли зэлы-
Іэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэфоры-
шлэп, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкӀэмкли
пчъагъэр**
4035
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1822

Хэутыным
узшыкӀэхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкӀэхгъэхэ
уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхьалэу
Мэщлэжы С. А.

Редактор шхьалэу
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжыжы
зыхьырэ
секретары
ЖакӀэмыкьо А. З.